

1 Mart 2007 Perşembe

.....

3. X Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı; Kütahya Milletvekili Abdullah Erdem Cantimur ve 6 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi; Gaziantep Milletvekili Fatma Şahin'in; Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; İstanbul Milletvekili Mehmet Mustafa Açıklan'ın; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1266, 2/926, 2/933, 2/934) (S. Sayısı: 1346) -----

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Hükûmet? Yerinde.

.....

Sayın milletvekilleri, tasarının 24'üncü maddesiyle aynı kanunun farklı maddeleri üç ayrı bentle değiştirildiğinden, bentler hakkında ayrı madde işlemi yapılacaktır.

24'üncü madde bir çerçeve madde olarak kabul ediliyor.

Şimdi, 24'üncü maddeyi ve (a) bendini okutuyorum:

.....

(c) fıkrasını okutuyorum :

C) 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları birleştirilerek, "31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 1.4.2005 tarihinden itibaren faaliyete geçen ve asgari on işçi çalıştıran işletmeler ile 1.4.2005 tarihinden önce faaliyete geçmiş işletmelerden; fiilen ve sürekli olarak hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), biyoteknolojik tarım, seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu ile imalât sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında faaliyette bulunanların elektrik enerjisi giderlerinin yüzde yirmisi Hazinece karşılanır. Bu orana; 1.4.2005 tarihinden sonra faaliyete geçen işletmelerde asgari sayıdan sonraki her bir işçi için, 1.4.2005 tarihinden önce faaliyete geçmiş işletmelerde ise bu tarihten sonra işe başlayan her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde faaliyette bulunan işletmeler için yüzde elli, diğer alanlarda faaliyette bulunan işletmeler için yüzde kırkı geçemez." şeklinde, değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi.

CHP GRUBU ADINA M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 24'üncü madde, 2004 yılında kabul edilmiş olan 5084 sayılı Teşvik Yasası'nın çeşitli hükümlerinde değişiklik yapılmasını düzenliyor. (a) ve (b) fıkralarını görüşmüştük, şu anda (c) fıkrasını görüşüyoruz. 29.1.2004 tarihinde kabul edilen 5084 sayılı Teşvik Yasası'nın yürürlüğe girmesinden bu yana bu dördüncü değişiklik. Bu değişikliği başka hangi değişikliklerin takip edeceğini şu anda bilemiyoruz. Bu kadar kısa zamanda dört kez değişiklik yapılan bir Teşvik Yasası'nın ihtiyaca cevap

vermediği, bu Teşvik Yasası'nın düzenlenirken iyi düzenlenmemiş olduğu burada ortaya çıkmaktadır. Bunu çok kısaca sizlere anlatmak istiyorum. Problem nerededir? Problem şuradadır: Bu Teşvik Yasası'na ilişkin ilk açıklamayı Sayın Başbakan, o zaman, kamuoyuna yaptı ve kişi başına millî geliri 1.500 doların altında olan illerin düzenlenecek olan bir teşvik yasaının kapsamına alınacağını ifade etti ve problem bu açıklamadan itibaren başladı.

Eğer bir ülkede Sayın Başbakan -bir ülkenin Başbakanı- iyi bilgiler almadan, kulaktan dolma bilgilerle açıklama yapıyorsa ve yapılan açıklama, doğal olarak, topluma, millete karşı bir taahhüt haline geldikten sonra bundan geri dönülemiyorsa ve bu çerçevede bir yasal düzenleme yapılması gerekiyorsa, düzenlenecek olan, çıkacak olan yasanın ihtiyaca cevap vermeyeceği, Türk ekonomisinde teşvikî gereken sektörlerin, bölgelerin teşvikini sağlamayacağı çok açıktır. 2004 yılının Ocak ayından beri yaşadığımız budur.

Örnekleriyle sizlere anlatmak istiyorum. Yasa'nın ilk çıktığında Sayın Başbakanın telaffuz ettiği kişi başına millî geliri 1.550 doların altında olan il sayısı 36'ydı. Sayın Başbakanın, aklında, sanıyorum, 98 yılında yine uygulanan bir başka teşvik yasaındaki ölçü kalmıştı. O zamandaki ölçü 1.500 dolardı ancak, o zaman 1.500 doların altında kalan il sayısı 22 iken, Sayın Başbakanın açıklama yaptığı tarihte bu ölçünün altında kalan il sayısının 36 olduğu ortaya çıktı, Yasa o şekilde çıktı.

Coğrafi olarak çok geniş bir bölgeyi teşvik alanına aldığınız andan itibaren teşvikten beklenen etkinliği, sonucu alamazsınız. Neden? Nedeni şu: Teşvikin amacı nedir? Coğrafi olarak bazı bölgeleri teşvik kapsamına alıyorsanız teşvikin amacı şudur: Bu bölgelerde maliyetler yüksektir. Ulaşım maliyetleri yüksektir, kara yolu, altyapısı iyi değildir, hava yolu altyapısı iyi değildir, deniz ulaşımı belki o bölgelerde yoktur. Bu nedenle, ulaşım yönünden, ulaşım maliyetleri yönünden Türkiye'nin diğer bölgelerine kıyasla bu bölgelerde maliyetler yüksektir. Bu maliyeti siz aşağıya çekecek şekilde yatırımcıya bir olanak sağlamazsanız yatırımcı geri kalmış bölgelere gitmez. Birinci nedeni budur, teşvikin birinci nedeni. İkinci nedeni, bu bölgelerde eğitimli iş gücü Türkiye'nin gelişmiş bölgelerine kıyasla fazla değildir. Sosyal imkânları, sosyal olanakları bu yörelerin iyi değildir. Bütün bunları bir araya getirdiğimizde, teşvik vermek suretiyle, bu bölgede yatırım yapacak kişilerin maliyeti diğer bölgelerde yatırım yapacak kişilerin maliyetiyle eşitlenir veya onun biraz daha altına çekilir ki bu bölgeye yatırımcı gitsin.

Otuz altı il teşvik kapsamına alındığı anda ne görüldü? Görüldü ki, bu otuz altı il içerisinde birbiriyle kıyaslanamayacak, aynı kefeye konamayacak birçok il var, bir kısmı gelişmiş, orta gelişmiş, bir kısmı az gelişmiş ve bugüne kadarki uygulama göstermiştir ki, Türkiye'nin geri kalmış yörelerinde, örneğin bir Kars'ta, bir Ardahan'da, bir Hakkâri'de bu yasadaki sonra ciddi bir yatırım olmamıştır. Yatırımlar yine önemli ölçüde ulaşım olanaklarının, altyapı olanaklarının nispeten diğer yörelere göre daha gelişmiş olduğu illere, bölgelere gitmiştir. Ondan sonra otuz altı il sayısı yeterli olmadı, muhtelif eleştiriler oldu, Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz de burada benim yaptığım bu eleştiriler, artı, başka arkadaşlarımızın başka çerçevede yaptığı eleştirileri yine bu yasaya yöneltildi. Otuz altı il sayısı daha sonra çıkan bir yasayla, 5350 sayılı Yasa'yla kırk dokuz ile çıkarıldı. Kırk dokuz ile çıkarılırken bir başka değişiklik daha yapıldı, daha önce istihdamda herhangi bir şart öngörülmezken bu sefer otuz işçi şartı öngörüldü. Bunun gerekçesi şu aslında: Bir,

Hükümet diyebilir ki, kötüye kullanmayı önlemek. İkinci aslında ve en önemli gerekçe, il sayısı artarken, vergi geliri kaybını azaltmak. İl sayısı artınca, doğal olarak vergi gelirlerinde bir azalış olacaktır, bu azalışı telafi etmek için, istihdamda en az otuz işçi şartı getirilmiştir. Bakın, çok temel bir değişiklik. Yasanın esasında çok temel bir değişikliği, hemen kısa bir süre sonra bir başka yasayla yapmış olduk, hükümet yapmış oldu.

Yine bu yetmedi, 26 Aralık 2006 tarihinde kabul edilen 5568 sayılı Yasa'yla bir başka değişiklik daha yapıldı. Ne yapıldı? Yasanın ilk çıktığı zaman, beş yıl süreyle yapılacak yatırımlar teşvik kapsamında yararlanıyor denmişti. Beş yıllık sürenin de temel kaygısı, hareket noktası, vergi gelirlerindeki kaybı önlemektir. Beş yıl koyalım ki, on yıl, onbeş yıl, daha uzun süreli olursa, vergi geliri veya sigorta prim gelirimiz çok azalır, o nedenle bir süre koyalım. O zaman da ifade ettik, efendim, dördüncü yılda adam yatırıma başlarsa, bir yıl teşvik verecekseniz, bu yatırımcı yatırıma hiç başlamaz, bu doğru değil. Aralık 2006'daki değişiklikle, bu sefer yatırımcılara biraz daha ek süre verildi. İşte, 31.12.2007 tarihine kadar tamamlanacak yatırımlarda yatırımcılar beş yıl süreyle, 2008 sonuna kadar tamamlanacak yatırımlarda yatırımcılar dört yıl süreyle, 2009 yılı sonuna kadar yapılacak yatırımlarda da yatırımcılar üç yıl süreyle teşvikten yararlanacak düzenlemesi getirildi.

Şimdi yeni bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Burada da muhtelif değişiklikler yapılıyor, bunun esasına girmiyorum. Birtakım sorunlar çözülmeye çalışılıyor olabilir, ama şunu görüyoruz: Dört kez yapılan bir değişiklik, bu teşvik yasınının, Türk ekonomisinin ihtiyacı olan teşvik yasası olmadığını ortaya koymuştur; bunu bırakmalıyız.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ekonomisinin ihtiyaçlarına uygun yeni bir teşvik modeli üzerinde durmalıyız. Coğrafi olarak verilen teşvikler işe yaramamıştır. Çok sayıda il kapsama alındığı andan itibaren doğal olarak yatırımcılar -belki bir miktar memleket bağlantısı nedeniyle memleketine giden yatırımcımız olabilir, ama onun ötesinde yatırımcı daima kârını düşünecektir, düşünmek zorundadır- daha iyi kâr edeceği, altyapısı gelişmiş, ulaşım olanağı gelişmiş, pazara daha yakın olan illere gidecektir. O nedenle, bu yasanın Türkiye ekonomisine katkı sağladığı kanaatinde değilim, gerçek anlamda istihdamı artırdığı kanaatinde değilim. Bundan vazgeçmeliyiz. Türkiye ekonomisinin yeni bir sanayileşme stratejisine, modeline ve teşvik modeline ihtiyacı var. Rekabet gücü kaybımız var. Bizim ekonomimizin en büyük problemi rekabet gücü kaybıdır. Bunun muhtelif nedenleri var: Değerli yeni Türk lirası problemi var, Uzak Doğu ülkelerinin, Uzak Asya'nın rekabeti var, onların maliyetlerinin düşüklüğü var. Bütün bunlar bir gerçek. Bu gerçek yanında bizim yapmamız gereken, bu ekonominin, Türkiye ekonomisinin 21'inci yüzyılda yarışabileceği sektörleri teşvik etmek, bu sektörleri bilimsel esasla belirlemek. Coğrafi olarak teşvikler yine çok sınırlı bir bölgede devam edebilir, geri kalmış bölgelerde sınırları iyi çizilmek kaydıyla devam edebilir, ama onun ötesinde tespit edilecek olan sektörlerle Türkiye'de bölge ayırımı olmaksızın bir teşviki vermek gerekiyor. Bunlar gerçekten çok iyi tespit edilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, kişisel söz hakkınızı da veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum zaten Sayın Başkan. Teşekkür ederim.

Türkiye'nin 21'inci yüzyılda avantajlı olacağı sektörleri mutlaka tespit etmeliyiz. Bilişim teknolojileri olabilir, nano teknoloji olabilir, başka sektörler olabilir. Türkiye'de teknoparklar vardır. Teknoparklar bu çerçevede bir teşvik bölgesi olarak düşünülebilir. Teknoparklarda bilişim teknolojilerini teşvik edecek düzenlemeler yapabiliriz. Hindistan gibi bilişimden milyarlarca dolar gelir elde eden bir modeli bu teknoparklarda kullanabiliriz. Bunları örnek olarak veriyorum. Böyle bir teşvik modeline ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Mevcut sistemin sorunlarını ifade ederek, kısaca, çözümleri sizlere sunmaya çalıştım. Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.